

Enver-beg pred sultanom.

Enver-beg se je nato, ko je dobil odpoved ministrstva v roke, odpeljal v avtomobilu v sultanovo palačo ter prisilil sultana, da je sprejel odstop ministrstva ter sprejel Mahmud-Sefket-pašo za velikega vezirja. Sultan se je branil, Enver-beg pa ga je opozoril, da stoji množica nezadovoljnega ljudstva na ulici in da je nevarno, se upirati volji naroda. Sultan ni verjel tem besedam in je poslal svojega glavnega tajnika, da si položi ogleča in mu poroča, če govori Enver-beg resnico. Ko se je tajnik vrnil in poročal, da govori Enver-beg resnico, je imenoval sultan Mahmud-Sefket-pašo za velikega vezirja. Mahmud-Sefket-paša je nato takoj sestavil novo ministrstvo, katerega člani so sami mladoturki.

Enver-beg je nato med burnimi klici množice naznanil, da je prejšnje ministrstvo odslovljeno in da je imenovan general Mahmud-Sefket-paša za velikega vezirja. Enver-beg je postal komandant sultanove straže, kar sultanu gotovo ne povzroča veliko veselja.

Da se je Enver-begu tako izbornoposrečila vstaja, se ima mnogo zahvaliti turški bogoslovni in pravni mladini (soffi), ki je hujskala in razburjala mladino, da je ves čas vznemirljivih dogodkov klicala po ulicah: V imenu božjem, v imenu božjem.

Mladoturška stranka je izdala oklic na ljudstvo, v katerem obtožuje vlado Kiamil-paše, da je hotela izdati Turčijo, ter ji očita, da se je vključil znanemu junastvu vojaštva odločila za sramoten mir z balkanskimi državami. Kiamil-paša je glavni krivec nesreče domovine. Narod naj se dvigne in naj ne pripusti pod nobenim pogojem, da se odpove Turčiji svojim svetim pravicam v Evropi. Oklic konča z besedami: „Zrtvujte vse, da ohranite turške dežele v Evropi!“

Besede so lepe, ker iz njih zveni ljubezen do domovine, verjetno je tudi, da Enver-beg res ravna samo iz domovinske ljubezni, malo verjetno pa je to pri drugih uplivnih pristaših mladoturške stranke.

Enver-beg.

Enver-beg se imenuje oni mož, ki se je postavil na čelo mladoturškemu uporu in prisilil staroturško ministrstvo, da je takoj odstopilo. Sedaj velja za narodnega junaka v Carigradu in celi Turčiji. Tudi leta 1908, ko so odstavili mladoturki prejšnjega sultana Abdul-Hamida, je igral Enver-beg veliko vlogo v mladoturški politiki. On je namreč na čelu več sto Albancev skupno z Niazi-begom prikorakal v Bitolj, kjer je slovesno proglasil odstavljenje Abdul Hamida. Ko se potem dobili mladoturki vladno oblast v roke, je sel Enver-beg v Berolin kot vojaški zastopnik (ataše) Turčije; tam je ostal do izbruha vojske v Tripolitaniji. Takoj, ko se je raznesel glas o vojski, je odpotoval Enver-beg čez Egipt v Cirenajko, kjer je organiziral vojaški odpor domačinov proti Italijanom in se je kot upravnik zapuščene dežele zelo trudil, da bi ostala ta pokrajina v lasti Turčije. Njegov ugled je med arabskim in turškim prebivalstvom vedno rasel in s ponosom se je začelo med Turki imenovati njegovo ime. Enver-beg se je zelo protivil sklenjenemu miru med Italijo in Turčijo in izjavil, da hoče izgubljene pokrajine pridobiti Turčiji zopet nazaj. Ko je vojna na Balkanu izbruhnila z vsjo silo, so ga odpoklicali nazaj v domovino. Prišedši v Carigrad, je moral gledati, kako so poražene in zmedene turške čete izpred Lile-Burgasa in Corluja v obupnem begu drle v mesto. Enver-beg se je silno trudil, da bi zopet napravil med četami red. Navduševal je posamezne oddelke, vspodbujal častnike in je na ta način mnogo pripomogel, da niso Turki popolnoma izgubili glave. Sedaj se oči vseh narodnjakov v poraženi Turčiji obračajo v njega kot edinega rešitelja. Zanimivo je, da je ta mož, kakor so poročali slovanski listi, slovanskega pokolenja, ker izhaja iz poljske rodovine, ki se je svoj čas izselila na Turško.

Enver-beg je po poročilu poljskih listov sin nekoga poljskega boritelja za svobodo iz leta 1863, ki se je odlikoval pri vstaji proti Rusiji, pa je moral

si edna imponantna slovenska katoliška osemrazredna gimnazija. S svojo dopadljivo zunanostjo, z velikanskov nadstropov stavbov, s takov modernov opravov, da bi lahko katerjkoli vzoršoli bila na ponos. Panslavska agitacija pa teče, naj nobeden katoliški Mažar (11) slovenskoga jezika ne vpiše drugod svojega otroka v srednjo šolo. Pa čit ta agitacija ne bi bila zadosta, bo že pomagala tista tiha, pobožnost oznanjajoča Kapelica, katero so postavili poleg gimnazije.

Tako imenovani dopisun madžarskega lista, k temu le nekaj opomb.

1. Dopisnik, ki tako dobro pozna nevarnost ob meji, bi moral vedeti, da Veržej ni „jelenček telen kis laju“ (neznatna majhna vas), ampak „mezövaros“ — starodavni deželno-knežji trg, ki si je zaslužil svoje pravice z junaškimi čini za domovino in postavnega vladarja proti Turkom in madžarskim tolovajem.

2. Predrznost madžarska postaja nesramna, meji na znorelost. Ali se mi Stajerci vtikamo v vaše zadeve, če vi kaj zidate? Nazadnje bodo Madžari zahtevali, da naši duhovniki ne bodo smeli slovenski pridigovati in spovedovati, kar ogrski Slovenci hodijo čez Muro k nam opravljati svoje pobožnosti!

3. Obžalovati pa moramo, da ni vse res, kar se v dopisu trdi: da imamo v Veržuju slovensko katoliško osemrazredno gimnazijo. Namen veržejskega zavoda je namreč gospodarska šola, kjer se ne bo učil „panslavizem“, ampak razumno gospodarstvo, v slovenskem jeziku seveda. Žalibog, da za to še danes niso dani pogoji, in je zato salezijanska družba,

pobegniti na Turško. Enver-beg se je rodil na Turškem, kjer je tudi odgojen, toda on še vedno hrani spomin na svoje pokolenje. Če piše svojim rojakom na Rusko, dostavi k svojemu imenu Enver-beg še svoje poljsko obiteljsko ime Borzecki vitez pl. Polkozic. Enver-beg je ostal tudi zvest katoliški veri svojih očetov.

Velesile v zadregi.

V največji zadregi so sedaj velesile, ki so tako lepo imele vse napeljeno za mir, a jim je naenkrat naredila mladoturška vstaja črto čez njih račune. Mladoturki zatrjujejo, da bodo na znane posredovalne predloge velesil v par dneh odgovorili. Vsi tedaj morajo velesile čakati na odgovor. Z napetostjo se pričakuje ta odgovor, kajti od njega je odvisno, kako se bo razvil politični položaj. Toda ako niso mladoturki čisto navadni sleparji, morajo odgovoriti, da Odrina ne odstopi in Egejskih otokov ne da do oblasti na razpolago, in posledica tega bo, da se vojna na Balkanu zopet prične. V kratkem bodo zopet začeli govoriti topovi pri Cataldži.

Balkanske armade so pripravljene, da njih čete kmalu udarijo na Carigrad. Pričakovati je, da tudi Rusija ne bo več gledala mirno razvoja dogodkov, ampak sama posegla vmes. Iz ruskih izjav je sklepati, da tudi Rusija zgrabi za orožje, ne samo balkanskim narodom v pomoč, ampak tudi v svojo lastno korist.

Rusija se pripravlja.

Znano je, da je bolgarsko pomorsko mesto Varana zaprto za vsak trgovski promet. To pa baje ne toliko iz strahu, da bi se tujim trgovskim ladjam zgodila kaka nesreča, ampak da Rusi lahko mirno in varno izkrevajo vojaštvo in živila, ki jih pošiljajo Bolgarom na pomoč. Ruska javnost pa gre v svoji zahtevi še dalje, kako se naj postopa proti Turkom. Ne samo balkanskim Slovanom je treba prinesiti pomoči, ampak Rusija naj zasede tudi one turške vilajete v Mali Aziji, v katerih prebivajo armenski kristjani in rusko brodogojstvo si naj izsili vhod skozi Bospor do Carigrada. Stara želja Rusov je, da bi imeli pristop pot skozi Dardanele, in sedaj se jim zdi, da je prišel trenotek, v katerem hočejo uresničiti svoje sanje.

Ako se obnovi vojska na Balkanu, je verjetno, da se tudi Rumunska da zapeljati k nepredvidnim korakom proti Bolgariji, kar bi izzvalo nevaren vrtnec v sredini Evrope. V Rumuniji je slišati vedno več glasov, ki zahtevajo, da se v sedanjem trenutku pače Bolgarom za vrat. S tem bi si Rumunija stekla žalostno vlogo, da bi v resnici pomagala Turkom proti svojim krščanskim brajam.

Edinost se krha.

Velevlasti so dosedaj postopale kolikor toliko skupno in enotno. Sedaj pa prihajajo poročila, da se je začela edinost med velikimi državami krhati. Ne manjka glasov, ki zatrjujejo, da je Nemčija vedela za vstajo v Carigradu. Verjetna je ta vest tem bolj, ker se izve, da so Nemci (nemška banka v Berlinu) ravnokar posodili Turkom denar, s katerim je omogočeno, da se vojska nadaljuje. Sicer se v pogodbi glasi, da je ta denar le predujem za zgradbo mestne železnice v Carigradu, ali tega noben človek na svetu ne verjame, ker mladoturki gotovo niso naredili vstaje, da se ovekovečijo s carigradsko mestno železnico. Tudi Rumunijo podpihuje Nemčija, da dela sedaj toliko težav Bolgarom. V oči gled takega samolastnega nastopanja Nemčije je tudi Rusija stopila v ospredje ter izjavlja, da bo na vsak način ščitila balkanske slovanske države. Ruske ladje že krožijo po Črnem morju.

Prihajajo poročila, da so ladje različnih velesil že tudi dobile povelja, naj se napotijo proti Carigradu. Francoska vlada je odredila, da odplova še dve križarki v Egejsko morje, kjer se nahaja že 5 francoskih ladij. Laški admiral Viale je dobil povelje, da

da poslojpe ne stoji prazno, začasno (samo začasno!) prestavila sem nižje gimnazijske razrede za svoje znotranje gojence, ki so doma iz raznih avstrijskih dežel, iz Porenšćine, Bavarskega in pruske Poljske.

In iz tega si je Madžar narisal grozno strašilo panslavizma in poslali so celo častljivo deputacijo v Budimpešto k ministru. Ko bi minister vedel, kako grdo so ga nalagali, bi vzel palico in se zadril nad deputacijo: Erdegata, marš domu!

4. A v Budimpešti bodo to budalost verjeli in gotovo so že storili korake pri naši vladi. Saj so že lansko zimo ljutomerski žandarji na povelje madžarskega „oberstuhlrichterja“ poizvedovali okoli, kaj se to zida in ali bodo v zavodu panslavistični hujskači!

Gospoda Madžari, veste kaj? Dajte slovenskemu ljudstvu ob meji njegov kruh, dajte mu njegove pravice, dajte mu šole na podlagi materinskega jezika, „püspök“ somboteljski naj pošilja sem goreče in jezika zmoežne duhovnike, pa vam slovensko ljudstvo ne bo sililo čez mejo na Stajersko in drlo v Ameriko.

Pred nekaj leti sem se vozil po železnici iz Ljutomerja proti Radgoni. Na ljutomerski postaji sta vstopila dva krepka, mlada ogrska Slovenca. Bila sta na potu v Ameriko. Med potom je eden stisnil pest in mahnil proti ogrski straji, rekoč: „Prokleti madžarski orszag, ki nam ne daš živeti!“ Zazeblo me je na dno srca. Kaksne so pač to razmere, ki ženejo ljudstvo v obup, da zapuščajo svojo grudo in proklinja deželo, ki je vendar njegova domovina. Če mislite, da boste z madžarizacijo ljudstvo osrečili in ga odvrgli od nas, se zelo motite, ampak vaše staro sredstvo je laž in nasilstvo.

odpluje z vsemi večjimi vojnimi ladjami proti iztoku. Dve angleški ladji sta dobili povelje, da takoj odplovet v turško vodovje. Kadar se zbirajo ladje tujih velesil v turških vodah, ne pomeni to nobenih posebnosti mirnih časov.

Kaj hoče Rumunija.

Rumunija se grdo vede proti Bolgarom. Ko morajo Bolgari misliti in se pripravljati na to, da se zopet zgrabijo s Turkom, prihaja jim Rumunija za hrbet, zahteva od njih lep kos bolgarske zemlje ter preti z vojsko, ako jim Bolgari tega ne dovolijo. Govori se celo te dni, da so že Bolgari Rumunom stavili ultimatum (zadnje besedo). Ako Bolgari v najkrajšem času povoljno ne odgovorijo, začne se vojska, Bolgarom se sicer ne bi trebalo bati Rumunov, toda pri Cataldži Turki, za hrbtom Rumuni, to je tudi za Bolgare malo preveč. Rumunija zahteva od Bolgarije kraje, ki leže nad črto od mesta Balčik na Črnem morju do mesta Silistria ob Donavi. Pravijo, da potrebujejo ta kos za varnost svojega pođonavskega in črnomoškega brodogojstva. Na Rumunskem vlada nemška rodovina Hohencolarjev in zato ni čudo, da ta ne vidi kaj rada slovanskih zmag na Balkanu in da dela težave slovanskim balkanskim državam. Saj sedaj skoro vsi Nemci, pri nas celo nemškutarji, iz samega sovraštva do Slovanov, držijo s Turki.

Boj za Janino.

V Epiru je prejšnji teden bilo veliko deževje. Od 20. januarja naprej je 60 ur neprestano deževalo. Radi tega so bili boji med Turki in Grki okrog Janine omejeni in otežkočeni. Ko je dež prenehal, se je vojska zopet nadaljevala. Grške čete so dne 24. t. m. pod poveljstvom prestolonaslednika Konstantina zopet naskočile utrbe Bizani pred Janino. Boj se vrši na celi črti. Turki se junaske branijo, a so imeli velike izgube. Grški prestolonaslednik je bil s svojim štabom osebno na bojnem polju.

Ali korakamo v Carigrad?

Največja želja, ki navdaja vsakega Bolgara, je ta, da bi bolgarska armada zmagoslavno korakala v osvojeni Carigrad. Ta želja je bodrila in vspodbujala bolgarske vojake, da je njihova hrabrost vsplamtela do višine. Ta želja pa ne spremlja samo vojskujoč se Bolgare v boj, ampak tudi ranjene vojake v večnost. V dokaz navajamo naslednji dogodiljaj, ki je prvotno o njem poročal nek angleški list in ki so ga po njem povzeli tudi bolgarski in slovanski listi. Nekoga dne pride car Ferdinand v jambolsko bolnišnico pogledat, kako se počutijo ranjenci. Tam leži med mnogimi drugimi na postelji novonarano ranjen častnik, kateri se nahaja v borbi med življenjem in smrtjo. Častnik se pri tem visokem posetu osvesti (zave) in vpraša carja s krepkim glasom: „Vaše veličanstvo! Ali bodo naše armade imele veliko srečo, korakati zmagonosno v Carigrad?“ Car Ferdinand, videč solze v očeh umirajočega vrliga častnika, vzdahne globoko pri tem vprašanju in mu odgovori na tiho: „To sam Bog ve...“

Politični ogled.

— Dne 23. januarja: Danes so se zbrali na Dunaju načelniki državnoborskih klubov k posvetovanju glede dnevnega reda državnoborskega zasedanja, ki se začne dne 28. januarja. Sklenilo se je, da se dne na dnevni red prve seje zakonski predlog o kužnih boleznih. Glede drugih točk pa se ni dosegel sporazum. Vlada bi rada, da se pred vsem sprejme zakonski načrt o novih davkih. Rusini so vznevoljeni, ker se njih zahteva po lastnem vseučilišču ni izpolnila. Radi tega bodo Rusini najbrž začeli v drž. zboru z obstrukcijo. Državni zbor bo zboroval, kakor je izjavil v seji načelnikov ministrski predsednik Stürgkh, do 18. februarja, na kar bo začelo zborovati več deželnih zborov. — Dunajski nadškof kardinal dr. Nagl je nevarno obolel. Danes so ga sprevideli. — Spravna pogajanja med Čehi in Nemci so se danes v Pragi zopet pričela. Posebno se trudi za spravno češko veleposestvo. Češki Nemci, bratci naših stajerskih Nemcev, pa radi svoje nestrpnosti onemogočujejo spravna pogajanja. Nemci so povsod enaki: tam, kjer so v večini, kakor na Stajerskem, bi radi vse sami imeli, druge pa tlačili, kjer so pa v manjšini, kakor na Češkem, tudi hočejo imeti prvo besedo. — V Carigradu je mladoturška stranka uprizorila vstajo proti doseđanju vladi, ker se je ta izrekla za mir z balkanskimi državami in je bila pripravljena, odstopiti Odrin. Ministrstvo Kiamil-paša je odstavljeno. Novemu ministrstvu bo predsedoval Mahmud-Sefket-paša. Vstajo vodi mladoturek Enver-beg.

— Dne 24. januarja: Pri večerajšnjih nemirih v Carigradu so mladoturški ustaši ustrelili poveljnika čataldske turške armade, Nazim-pašo, ki je bil najboljši turški general. Radi mladoturške vstaje in nastopa vlade mladoturkov se je cel političen položaj v Evropi izpremenil. Domneva se, da bodo sedaj mirovna pogajanja prekinjena. — V ogrskem drž. zboru se je danes izvolil odsek 40 članov, ki ima nalogo, proučiti predložen predlog o volilni preosnovi. Za predsednika tega odseka je bil izvoljen bivši hrvaški ban grof Khuen Hederwary. Z volilno preosnovo, ki je ena najslabših v Evropi in po kateri bi bile nemadžarskim narodom še bolj prikrajšane njih pravice, niso niti vsi člani večine državnega zbora zadovoljni. Po vrsti odstopajo iz večinske stranke. Število poslan-

cev opozicije se vedno množi. — Nova francoska vlada je izjavila, da boče delovati po programu dosejanje vlade. Liberalizmu na Francoskem cvete pšenica. Krivi so tega mnogo tudi katoličani sami, ker se ne brigajo in se niso brigali za politiko in razne volitve. Vsaka malomarnost se prej ali slej maščuje. — Na Norveškem je odstopilo ministrstvo. Novo vlado je sestavil prejšnji državni minister Gunar Knudson.

— Dne 25. januarja: Cesar je imenoval poljedelskega ministra Čeha dr. Zenkarja za tajnega svetnika. — Pododsek avstrijskega državnega zbora je dovršil svoje delo glede zakonskega načrta za ljudsko zavarovanje, za starost in onemoglost. Večina poslancev se baje protivi tej nameravani postavi. — Ogrski socialni demokrati se pripravljajo na splošno stavko, ki bi naj pomenila oster protest proti nazadnjaški volilni preosnovi. Vlada je odredila varnostne odredbe, ker se je bati velikih nemirov. Vse protivladne stranke prirejajo po mestih in na deželi številne shode proti predloženi volilni preosnovi. — Angleška vlada je besedilo nove volilne preosnove in toliko izpremenila, da v njej ženska volilna pravica ni omenjena. Angležinje še torej najbrž ne bodo dobile volilne pravice. — V nemškem državnem zboru bo vojni minister predložil zopet nove zahteve za povečanje armade in vojnih lažij. Angleška in Nemčija leto za letom tekmujeta, katera država bi imela močnejše bojno brodogojstvo.

— Dne 26. januarja: V Budimpešti je priredila ogrska socialna demokracija danes deželni strankarski shod, na katerem se je sklenilo, boriti se z vsemi silami zoper predloženo volilno preosnovo. Sklenilo se je, prirediti splošno stavko. Čas, kdaj bi se naj stavka pričela, določijo vodstvo stranke. Za stavko se je dosežaj izreklo 43.000 organiziranih delavcev v Budimpešti, 33.000 na deželi. Tudi krščansko-socialna stranka je imela shod, na katerem je sklenila, delovati z vsemi sredstvi za dosegajoč boljše volilne preosnove. — Zastopniki balkanskih držav v Londonu so sklenili, prekiniti mirovna pogajanja.

— Dne 27. januarja: Med Rusiji in vlado so se pogajanja radi rusinskega vseučilišča razbila. Danes so imeli rusinski državnozbornski poslanci skupno sejo, v kateri se je sklenilo, se tako dolgo z vlado ne pogajati, dokler ona drži s Poljaki. — Kardinalu dr. Naglu se je zdravstveno stanje malo izboljšalo. — Med Avstrijo in Srbijo se vrše pogajanja za trgovinsko pogodbo, kar pričča, da so se razmere med obema državama izboljšale.

Razne novice.

Godovi prihodnjega tedna.

2. nedelja: 8. predpepelitve a, Svečnica.
3. ponedeljek: Blaž, -kof; Oskar.
4. torek: pust, Andrej Kor., škof; Veronika, devica.
5. sredo: pepelnica; Agata, devica in mučenica; Japonski muč.
6. četrtak: Doroteja.
7. petek: Romuald, opat; Rihard, kralj.
8. sobota: Janez Mat.; spoznavalec.

* **Nadvojvoda Rajner umrl.** V ponedeljek, dne 27. t. m. popoldne ob 5. uri je umrl na Dunaju nadvojvoda Rajner. Dosegel je visoko starost 86 let. Skoro 40 let je bil najvišji poveljnik deželne brambe. S smrtjo se je boril skozi 25 ur. Ko je bil še pri polni zavesti, zaprosil je duhovnika, da mu podeli sv. zakramente za umirajoče. Ko je sprejel sveto popotnico, se je na ganljiv način poslovil od vse družine in od svoje soproge nadvojvodinje Marije. Pogreb se vrši v petek, dne 31. januarja popoldne.

* **Državni zbor se je v torek, dne 28. t. m., zopet sešel.** Ob začetku seje je zbornični predsednik posvetil umrlemu nadvojvodi Rajnerju besede visokega spoštovanja in splošne žalosti ter nato pretrgal v znak sožalja za eno uro sejo. Potem se je razpravljalo o seji o postavi glede zabranjevanja kužnih bolezni. Poslanec dr. Verstovšek je interpeliral naučnega ministra glede „Naredbenega lista“, katerega je izdal štajerski deželni šolski svet in ga nezakonito vsiljuje šolskim svetom. Glede rezervistov, ki so poklicani pod orožje, je naznanil deželnoobrambni minister poslancem: Polkovnim poveljstvom je dovoljeno, da smejo 5% rezervistov, ki so bili pred Božičem vpoklicani, odpustiti. Prošnje za odpust se naj vložijo na dotičnega polkovnega poveljnika in jih morajo tudi pristojne občine odobriti. V finančnem odseku je vladna večina že sprejela davek na žganje, sedaj se posvetoje o osebno-dohodninskem davku.

* **Slovenska obstrukcija** je zadnji čas bolj ko kedaj poprej razburila vsjo javnost pri nas. Nemce je sram, ker obstrukcija pripoveduje celemu svetu, da s Slovenci ne ravna lepo v deželi. Njihova agitacija, da okraji vsled obstrukcije ne dobijo več podpor za ceste, in vinogradniki ne brezobrestnih posojil, je bila sila kratkovidna in neumna. Volilci so se takoj vprašali, zakaj bi bila obstrukcija kriva, ko pa se morajo deželne doklade plačevati sedaj ravno tako kot pred obstrukcijo; in če so se prej lahko dajale podpore, zakaj sedaj ne. Očividno je, da nočejo Nemci nič dati in da se le na obstrukcijo izgovarjajo. Tudi slovenski liberalci se hudujejo na obstrukcijo, to pa zaradi svojih učiteljev, ki bi radi deželni zbor samo zaradi zvišanja svojih plač. Kaj je njim za ceste in brezobrestna posojila? Kaj je dr. Kukovec za potrebe ljudstva? Slogaši pa so nevoljni, da njihovi advokati ne sedijo več v deželni zbornici, ampak da so zasedli njih sedeže večinoma slovenski kmetje. Očitajo jim, da obstruirajo, ker ne znajo delati. Toda kdor pogleda prvo zasedanje sodanega deželnega zbora, razvidi,

da so ravno kmečki poslanci mnogo bolj marljivo v enem zasedanju izvrševali svojo dolžnost, kot prej vsi advokati po šest let skupaj. Ni res, da bi bila sreča slovenskega naroda odvisna samo od staroliberalnih advokatov, ki sedaj v „Slogi“ prodajajo svojo nezadovoljnost. Slovensko ljudstvo je na neštevilnih shodih zvedelo, zaradi katerih krivic sedanji poslanci obstruirajo, izvedelo obenem tudi, kaj nam morajo Nemci dati, da opustimo obstrukcijo. Liberalnih nezadovoljnih pa prej ni nihče vprašal, ko se je začelo obstruirati, in jih ne bo tudi takrat, kadar se bo nameravala obstrukcija opustiti.

* **Vsaj učiteljske plače!** Iz liberalnih političnih krogov se poroča, da bi bila liberalna stranka zadovoljna, ako bi se vsaj učiteljske plače izločile iz obstrukcije in se dovolilo zvišanje. To se pravi, naši poslanci lahko čakajo, da se dovolijo slovenskemu ljudstvu njegove zahteve, ne smejo pa čakati, da dobi učiteljsko boljše plače za približno 2 milijona kron in mogoče še več. Trezno misleče učiteljsko samo vprašamo, je-li to mogoče za ljudsko stranko? Če bo slo učiteljsko z ljudstvom, bo slo tudi ljudstvo in njegovi zastopniki z učiteljsvom. Sicer pa ne!

* **„Narodni List“ se je „preselil“ v Ljubljano.** Na naših štajerskih liberalcih, posebno na oni vrsti, ki jo vodi dr. Kukovec, leži neko prokletstvo, očividno vsled njihovega protislovenskega stališča. Glavno glasilo štajerskega liberalizma, celjski „Narodni List“, je v Celju dogospodaril. Napravil je dosežaj več tisoč kron dolga v tiskarni, tako, da so stari celjski narodnjaki-„prvaki“, ki imajo glavno besedo pri celjski tiskarni, vrgli „Narodni List“ iz tiskarne. Torej sami liberalci so vrgli liberalno glasilo pod kap. 4. Stevilka „Narodnega lista“ se je že tiskala v Dragotin Hribarjevi tiskarni v Ljubljani, dočim so ostali dolgo, vi v Celju nepokriti. Od kod pa hočejo liberalci-mladini tudi vzeti toliko tisočakov? Naročnikov, posebno plačujočih, ni, liberalni učitelji in škripci nimajo denarja, liberalne posojilnice še trpijo radi poloma „Glavne“ v Ljubljani, kje se naj torej vzame denar? Pravijo, da se je podal dr. Kukovec na beračijo k različnim liberalnim mogotcem in jih je za božjo voljo prosil podpore za falitno liberalno glasilo. Za liberalce je slabo gospodarstvo pri „Narodnem listu“ zopet jasen dokaz, da štajersko slovensko ljudstvo ne mara za liberalne čenče, noče slediti pogubnim naukom liberalcev, ampak se trdno drži mogočnega in ponosne katoliško-slovenske zastave, ki jo razprostira na Spodnjem štajerskem „Slovenski Gospodar“. Mi imamo sedaj že skoro 14.000 plačujočih naročnikov.

* **Blage besede.** Zadnja „Sloga“ se nas zopet tako-le spominja: „Svinjski Gospodar“ v št. 3. psova, zmerja, laže in zavija naprej, kakor kak pravi „satanov misijonar“. Slovenske stariše opozarjamo, da je tako strastno psovaje list mladini skrajno opasen; mladina bo ob njem popolnoma podivjala. Varujete torej svoje otroke pred to trebušasto gnjusobo! Blage in plemenite besede „Slogine“, kakor jih tukaj citamo, bodo gotovo tako blagodejno vplivale na slovenske starše in slovensko mladino, da bodo rekli: S tako „olikanim“ listom, kakor je „Sloga“, ven iz naših poštenih hiš! Tako se naj zgodi!

* **G. kaplan Bosina** je imel, ko se je vračal s službenega pota, znan nastop z 18letnim Koserjevim fantom, ki je prišel g. kaplana čakati pred župnišče. Sodišče samo se je prepričalo, da je g. Bosina ravnal v silobranu, ko je kaznoval mladega Koserja. Nemško časopisje, pred vsem „Marburger Zeitung“, je zelo nezadovoljno z izrekom sodišča, ker je Bosina duhovnik in vsa Koserjeva hiša štajerčijanska. Toda to je politično nasprotstvo. V zadnji „Slogi“ pa pride tudi Segula in ošteje svojega sobrata z besedami: „Ni ravno posebno častno za kaplana, ki se je okrog polnoči pretepal s fanti po gostilnah!“ Zelo bratsko! Tola prvič je neresnično, da se je nastop vršil v gostilni. Vršil se je pred župniščem. Drugič se je gosp. Bosina vračal s službenega pota. Tretjič ima v našo škofijo privravnani g. Segula najmanj opravičenosti sploh kateremu koli lavantiškemu duhovniku zaradi gostiln kaj očitati. Vsak pometaj najprej pred lastnim pragom.

* **Poljaki in Slovenci.** Iz Vipave poročajo goriskemu „Novemu Času“: Tukaj se nahaja nekaj baterij havbičnega topništva. Večino topničarjev tvorijo Poljaki. Častniki Poljaki vzgledno izvršujejo svoje verske dolžnosti in hodijo vsako nedeljo redno k maši, med tem pa ko se slovenski liberalni uradniki dosledno ogibljejo cerkve. Naši prijatelji iz severa se jako čudijo, da je pri liberalnih uradnikih tako opuščanje verskih dolžnosti mogoče. Slovenski liberalci spada na svetu v posebno vrsto!

* **Velike jubilejne slavnosti v Rimu.** Kakor se je pretečeno leto 1912 obhajal spomin slavne zmage, ki jo je Konstantin Veliki izvojeval nad Maksencijem dne 28. oktobra 312 ter ž njó uničil premoč zaščitnikov poganstva proti krščanstvu in veliki rimski državi, tako praznujemo letos 1600letnico, kar je isti Konstantin Veliki skupaj z Licinijem izdal početkom leta 313 v Milanu znameniti razglas ali odlok, s katerim je katoliška cerkev zadobila v rimski državi popolno svobodo. S tistim odlokom je cerkev po skoraj 300 letih preganjanja zadobila mir. Kristjani so se oddahnili. Nova doba se je pričela v življenju katoliške cerkve. In tega dogodka, ki je prinesel cerkvi oddih, mir in prostost, se bodo letos v Rimu spominjali s posebno velikimi slovesnostmi. Na onem mestu, kjer je Konstantin Veliki pri Milviškem mestu ob Tiberi v znamenju križa premagal nasprotnika, se bo blagoslovil temeljni kamen nove velike cerkve, ki naj spominja vse poznejše rodove na znameniti dogodek dne 28. oktobra 312. Sestavil se je dalje poseben odbor, ki

bo skrbel za prireditve cerkvenih slovesnosti, kajti vsa slavnost bo imela po namenu sv. Očeta cerkven značaj. Slovesnosti se otvorijo z belo nedeljo po Veliki noči, kjer se bo vršila procesija z Najsvetejšim iz katakomb sv. Domitile v baziliko sv. Sebastijana. Vsako naslednjo nedeljo bo potem velika cerkvena slovesnost, združena z romanji, ali tridnevnici, ali z izpostavljenjem znamenitih svetinj, v eni ali drugi baziliki v Rimu. Omenjamo še, da prirede letos Slovenci več romanj v Rim, kranjski Slovenci že meseca aprila.

* **Primanjkljaj v deželnih blagajnah** v Avstriji znaša za leto 1912 80 milijonov kron. Češka sama ima 35 milijonov K primanjkljaja. V deželah, kjer gospodarijo liberalci, bodisi nemški ali slovanski, so primanjkljaji največji. Nasprotno pa je n. pr. deželno gospodarstvo na Nižjem Avstrijskem, kjer imajo večino v deželnem gospodarstvu krščanski socialci, izborni, in izkazuje celo preostanek v blagajni.

* **Zenski vestnik.** Današnji „Slovenski Gospodar“ prinaša na 9. strani „Zenski vestnik“, ki vsebuje poročila o gibanju glede ženskega vprašanja v drugih deželah, obenem pa prinaša v tem oddelku tudi druge, za ženske zanimive sestavke. Upamo, da bomo s tem oddelkom ustregli slovenskim ženam in mladencem, med katerimi šteje naš list na tisoče svojih vnetih prijateljic in razširjevalk.

* **Vojaški konji.** Od Sv. Križa na Murškem polju se nam piše: V eni zadnjih števil „Slovenskega Gospodarja“ je neko nazpanilo, da se oddajo od raznih kavalerijskih polkov večja števila vojaških konj. Kdor jih želi imeti, naj vložijo prošnjo za nje. Kakor sem že zvedel, je že par posestnikov prosilo za nje, in ti so gotovo menili, da dobijo od teh polkov plemenske kobile, to pa ni res. V našem okraju ima res neki domobranski ulanski polk št. 5 iz Stokeraua na Sp. Avstrijskem okoli 30 plemenskih kobil pod pogoji, da dobi posestnik kobil brezplačno in jo mora vsako leto voditi k žrebcu in žrebeta od nje, ko so 3 leta stara, njim nazaj prodajati za ugodno ceno. Te kobile nimajo orožnih vaj. Take vrste vojaške kobile, ki so dane v zasebno plemensko rabo našim posestnikom, so pod takimi pogoji precej dobre in zleteti bi bilo, da bi se jih dalo še več, saj vojaška uprava potrebuje vedno mladih konj. Gori omenjeni vojaški konji, ki so naznanjeni, da se dajo posestnikom v zasebno rabo, pa so konji za rezerviste, ker vsak kavalerijski polk ima pri polku samo toliko konj, kolikor je aktivnega moštva, za rezerviste pa jih mora tudi imeti, te pa da takorekoč v najem posestnikom v zasebno rabo pod pogojem, da se konj lahko rabi za vožnjo, za ježo, ne sme se pa kobil voditi k žrebcu. Vsako leto en mesec ga mora dati k orožnim vajam in še-le za 6 let je popolnoma njegov. Takšni pogoji pa že niso ugodni za našega kmeta. Opozoriti bi bilo, ako je kdo že vložil prošnjo, meneč, da dobi plemensko kobilu, da jo odpove.

* **Osebnodohodninski davek.** Davčne oblasti pošiljajo te dni posestnikom pozive, da morajo v teku 8 dni vpsolati priznalnice za osebno-dohodninski davek. Opozarjamo, da je rok za vpsoljanje priznalnic do 15. marca in da oblasti le radi obilnega dela želijo, da se priznalnice poprej vpsoljejo. Torej dotičnika ne zadene nobena kazen, če ne vpsolje takoj v 8. dneh priznalnico.

* **Posestniki gozdov in osebna dohodnina.** Če kdo proda iz lastnega gozda kaj lesa, zahteva zakon, da prizna to svoto kot čisti dohodek od posestva in plača osebno dohodnino. Odšteti pač sme, ako ni prodal trgovcu stoječega lesa, stroške za sekanje, izvažanje itd., te stroške pa treba navesti, oziroma dokazati. Če je bil pa kdo prisiljen mlad les posekati, ker je bil gozd poškodovan po ognju, toči, mrčesu ali snegu, se skupiček za ta posekani in prodani les ne všteta med dohodek, od katerega se plačuje osebna dohodnina, ampak se mu še celo lahko odpiše zemljiški davek, ako se za to oglasi in prošnja primerno utemelji.

* **Kapfenberg.** Skupina Jugoslovanske strokovne zveze je imela v nedeljo, dne 21. januarja, svoje v letu 1913 prvo zborovanje v gostilni g. Karla Horvata. Glavni govornik je bil g. poslanec Gostinčar, kateremu se prav lepo zahvalimo za obisk. Poslušalcev ni bilo posebno mnogo, kar je žalostno dejstvo, da se naše slovensko ljudstvo v tujini poizgubi ter se mnogi ne brigajo za svoj napredek. Drugo zborovanje bo pred Veliko nočjo naznanjeno.

* **O treznosti Jugoslovancev** piše v „Dnevnu“ zdravnik dr. M. Rus, ki je bil na Bolgarskem, takole: „Nekaj posebnega je pri Bolgarih treznost. Sploh pri Srbih in Bolgarih ni pijančevanja. V Belgradu se je zgodil slučaj, da se je neki vojak opil. Ko so ga gnali vojaki po ulici v vojašnico, so ljudje pljuvali pred njim in se zgražali nad tem, da se srbski vojak spozabi. Treznost je ena najlepših lastnosti Srbov in Bolgarov — in lahko rečemo, da je treznost mnogo pripomogla k njihovim velikim uspehom. V celi bolnici nismo imeli niti kapljice vina ali kakše druge opojne pijače. Bila bi pa tudi popolnoma odveč, ker bi bolgarski vojak užival alkohol k večjemu za kazen.“

* **Stare papirnaté bankovce** bodo odtegnili s prometa. Bankovci po 10 in 20 kron iz leta 1900 še ostanejo do 28. februarja 1913 v veljavi, potem pa jih bodo sprejemale samo davkarije in večji denarni zavodi (banke). 100kronski bankovci iz leta 1901 pa ostanejo v prometu še do 31. januarja 1913.

* **Vojne igre.** Z Dunaja je prišla vest, da se bodo še v teku tega meseca vršile v vseh večjih garnizijah v Avstriji vojne igre, katerih se bodo morali udeležiti vsi oficirji. K tem igram bodo povabljeni tudi rezervni častniki, ki se jih bodo lahko udeležili.